

---

Дец 20, 2021

ПИТАЊЕ:

Народни посланик Споменка Стевановић, Клуб посланика ДЕМОС, поставила је на Деветнаестој сједници, одржаној 24. новембра 2021. године

ПОСЛАНИЧКО ПИТАЊЕ

МИНИСТАРСТВУ ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Ове јесени смо имали огромну количину кишних падавина у кратком временском року што је изазвало поплаве у одређеним локалним заједницама.

У дијелу јавности влада мишљење да се одређене негативне појаве, као што су постојање минихидроелектрана, неконтролисана сјеча шума, неконтролисано одлагање отпада и тако даље, да су те појаве изазвале да произведена штета буде већа него што је морала бити.

Интересује ме Ваше мишљење и Ваш став по том питање и питање:

Да ли ће и Ваше Министарство и наравно и друга министарства, поред постојећих мјера, у наредном периоду радити на проширењу и конкретизацији мјера заштите, а све у циљу да у наредном периоду ове природне непогоде, којих ће бити сигурно све више, дочекамо што спремнији и са што мање штетним посљедицама?

ОДГОВОР:

**Број:** 15.04-011-353/21

**Датум:** 10.12.2021. године

**НАРОДНА СКУПШТИНА**

**РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

**Предмет: Одговор на посланичко питање**

Народни посланик Споменка Стевановић, Клуб посланика ДЕМОС, поставила је на Деветнаестој сједници Народне скупштине Републике Српске, одржаној 24. новембра 2021. године, Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске сљедеће посланичко питање:

**„Ове јесени смо имали огромну количину кишних падавина у кратком временском периоду, што је изазвало поплаве у одређеним локалним заједницама. У дијелу јавности влада мишљење да се одређене негативне појаве, као што су постојање мини хидроелектрана, неконтролисана сјеча шума, неконтролисано одлагање отпада и сл. и да су те појаве изазвале да произведена штета буде већа него што је морала бити.**

**Да ли ће и Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију и друга министарства, поред постојећих мјера, у наредном периоду радити на проширењу и конкретизацији мјера заштите, а све у циљу да у наредном периоду ове природне непогоде, којих ће бити сигурно све више, дочекамо што спремнији и са што мање штетним посљедицама?“**

У складу са чланом 80. Пословника о раду Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 123/18), као и чл. 244. и 245. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 66/20), дајемо сљедећи:

---

**Адреса**

Трг јасеновачких жртава 1  
78 000 Бања Лука

## О Д Г О В О Р

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске (у даљем тексту: Министарство), у складу са одредбама чл. 79. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18), обавља управне и стручне послове везане за интегрално планирање и уређење простора, примјену Просторног плана Републике Српске, управни надзор над грађењем, заштиту животне средине, истраживање, планирање и управљање кроз мјере заштите животне средине, праћење климатских промјена, заштиту добара од општег интереса, природне ресурсе, учешће у изради и реализацији програмских аката на међународном и домаћем нивоу у области заштите животне средине.

У погледу праћења климатских промјена, активности Министарства интензивно се спроводе од децембра 2000. године, када је Босна и Херцеговина званично приступила Оквирној конвенцији Уједињених нација о климатским промјенама - UNFCCC (у даљем тексту: Конвенција). У складу са Закључком Владе Републике Српске број: 02/1-020-1273/00, Министарство је именовано као контакт институција (Focal point) у име Босне и Херцеговине према Конвенцији. У складу са обавезама које проистичу из овог међународног споразума и пратећих протокола којима је Босна и Херцеговина приступила; Кјото протокола, ратификованог 16. априла 2007. године и Париског споразума ратификованог 9. фебруара 2017. Министарство као Focal point, између осталог активно учествује у припреми и усвајању извјештаја, стратешких докумената и акционих планова у области климатских промјена од стране Владе Републике Српске и од стране Секретаријата Конвенције, као и праћењу њиховог спровођења.

У погледу тренутног стања у области климатских промјена, најновији подаци указују да су најзначајније промјене климе на територији Републике Српске и Босне и Херцеговине детерминисане у јужном, сјеверном и сјеверозападном дијелу земље. Највеће промјене манифестоване су кроз повећање интензитета и учесталости екстремних климатских догађаја (поплава, суша, олујних вјетрова, дана с појавом града, дуготрајних топлотних таласа, екстремних температура итд). Током посљедње двије деценије током у временском интервалу од сваке године догоди се неки од наведених екстрема, а на неким мјестима се деси и неколико различитих екстремних догађаја. Досадашња истраживања показала су и све већу варијабилност климата у свим годишњим добима на територији Босне и Херцеговине. Брзе и интензивне промјене дешавају се у кратким временским периодима, из екстремно хладних у топле временске прилике, или из периода екстремно обимних падавина у сушне периоде. У периоду 1961-2018. година биљежи се стагнација или незнатан пораст укупне количине падавина, на цјелокупном простору Босне и Херцеговине. Иако се количина годишњих падавина није значајно промијенила, у великој мјери је поремећена њихова годишња расподјела. Тако је број дана у години током којих су забиљежене кишне падавине смањен, али је истовремено повећан број дана током којих су забиљежене интензивне кишне падавине. Због повећаног интензитета падавина и његове веће промјењивости, као и због повећаног удјела јаких киша у укупној расподјели падавина, повећан је ризик од поплава, нарочито у централном и сјеверном дијелу земље гдје су, као што је познато током маја 2014. забиљежене катастрофалне поплаве. Истовремено, због пораста температура, смањена је укупна влажност земљишта, што доводи до потенцијално растуће учесталости и магнитуда суше.

Према климатолошким прогностичким моделима предвиђа се да ће се количина падавина смањити за 10% у западним дијеловима земље, а да ће се повећати за 5% на истоку. Очекује се да ће годишња доба јесени и зиме имати највеће смањење у количини падавина. Појава интензивнијих падавина ће погоршати проблеме поплава у градовима. Узроци су везани прије свега за неодржавање, па и за недовољни капацитет одводње, кад систем канализације не може да прими велику количину воде у кратком времену (примјер: Бања Лука 29.08.2000. године, за пола сата пало је 102 l/m<sup>2</sup> кише). Међутим, због сталног повећања вриједности

урбане инфраструктуре и имовине грађана, расту и штете, односно расте рањивост упоредо с растом броја становника у градовима и ријечним долинама, па расте и потреба за њиховом заштитом у будућности.

Сјеча шуме и пренамјена земљишта без хидротехничког уређења потенцијалних вододерина имају за резултат повећану појаву бујица које изазивају велике штете у врло кратком времену, често у урбаним подручјима и на саобраћајницама. У великој мјери је поремећена њихова годишња расподјела. Најновија истраживања показују да тенденције повећања обима сјеча у посљедњих 10 година не прате истим интензитетом повећање површине под шумама, што се може окарактерисати као негативан ефекат у правцу смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште.

На приједлог Министарства, и уз сагласност свих надлежних институција из Републике Српске, Влада Републике Српске је у досадашњем периоду донијела акте о прихватању сљедећих докумената и извјештаја у области климатских промјена, који су званично прихваћени и од стране Секретаријата Конвенције:

1. три извјештаја БиХ према Конвенцији: Први (Закључак број: 04/1-012-2-79/10 од 28.01.2010.), Други (Закључак број: 04/1-012-2-1499/13 од 03.07.2013.), и Трећи извјештај (Закључак број: 04/1-012-2-539/17 од 02.03. 2017.).
2. Стратегију прилагођавања на климатске промјене и нискоемисионог развоја Босне и Херцеговине, израђену уз Други извјештај према Конвенцији (Закључак број: 04/1-012-2-1498/13 од 03.07.2013.)
3. два двогодишња ажурирана извјештаја о емисијама гасова са ефектом стаклене баште: Први (FBUR), усвојен закључком број: 04/1-012-2-2469/14 од 29.10.2014. и Други (SBUR), усвојен паралелно са Трећим извјештајем према Конвенцији, Закључком број 04/1-012-2-539/17 од 02.03. 2017.
4. Утврђени доприноси БиХ за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште, који се у складу са одредбама Париског споразума ажурирају на период од 5 година: Први Утврђени допринос (Intended Nationally Determined Contribution-INDC), за период 2015-2020, усвојен Закључком број: 04/1-012-2-1474/15 од 2.7.2015. и Други утврђени допринос (NDC), усвојен Закључком број 04/1-012-2-3211/20 од 12.11.2020.

Сви наведени документи представљају значајан стратешки оквир за одрживи развој у Републици Српској и Босни и Херцеговини и служе као битна повезница између питања заштите животне средине и климатских промјена, као и кључних питања друштвено-економског развоја. У овим документима садржани су верификовани подаци о емисијама гасова са ефектом стаклене баште за период 1990-2018 година, као и основни метеоролошки подаци за које постоје континуирана мјерења, неопходни за израду климатских модела.

У току 2021. године израђени су и финални нацрти Четвртог извјештаја БиХ према Конвенцији, Трећег ажурираног двогодишњег извјештаја о емисијама гасова са ефектом стаклене баште, и Стратегије прилагођавања на климатске промјене и нискоемисионог развоја Босне и Херцеговине за период 2020-2030 година, као новог ажурираног стратешког документа који се заснива на резултатима претходне Стратегије, усклађеног са новим стратешким документима и прописима из области енергетике и заштите животне средине. Стратегија је усклађена са Утврђеним доприносом БиХ за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште за раздобље 2020-2030. година (NDC), Стратегијом апроксимације прописа у области заштите животне средине у БиХ са правном тековином ЕУ, као и новим прописима у области енергетике и заштите животне средине. Кроз консултативне поступке идентификовано да су водопривреда и пољопривреда приоритетни сектори у области прилагођавања на климатске промјене који, у мањој или већој мјери, утичу на остале секторе. У компоненти нискоемисионог развоја, идентификовани су приоритетни сектори: производња енергије, зградарство, управљање отпадом и саобраћај.

У оквиру пројекта: „Унапређење процеса израде плана прилагођавања БиХ на климатске промјене ради средњорочног планирања инвестиција у климатски осјетљиве секторе у Босни и Херцеговини“, израђен је и приједлог Плана прилагођавања на климатске промјене у БиХ (NAP). Слиједећи смјернице и упутства Конвенције (UNFCCC), у изради овог Плана је извршена процјена рањивости и ризика у односу на уочене климатске промјене и климатске екстремне и дефинисане су могуће опције адаптације, посебно мјере које се односе на краткорочне (2020–2023), средњорочне (2023–2027) и дугорочне потребе и приоритете (2025–2030). Доношењем Плана адаптације на климатске промјене БиХ унаприједиће се постојеће извјештавање у вези са формулисањем и спровођењем мјера адаптације и протока информација, као и интеграција процеса прилагођавања на климатске промјене у релевантне друштвене и економске активности.

У току је израда Стратегије и акционог плана за заштиту животне средине (ESAP), који обухвата укупно 7 области, укључујући ваздух, климу и енергију, биодиверзитет, управљање отпадом, одрживо управљање отпадом, те хемијску сигурност и буку.

У оквиру активности на примјени Директиве ЕУ о процјени и управљању поплавним ризицима, у БиХ су припремљени или је у току припрема више важних докумената који су основа за процјену стварне или потенцијалне штете и израду Планова управљања ризицима од поплава: урађене су Прелиминарне процјене ризика од поплава и израђене су Мапе опасности и ризика од поплава, према усвојеној јединственој методологији за БиХ. Кроз више пројеката ради се на успостављању система за хидролошко прогнозирање поплава и рано упозоравање (пројекат Савске комисије и др). У току је ИПА пројекат израде Плана управљања поплавним ризиком у БиХ (ентитетима и БД), кроз који ће бити идентификована приоритетна подручја за заштиту од поплава у планском циклусу (до 2030. године).

У оквиру Плана адаптације на климатске промјене (NAP), посебно су анализирани фактори рањивости на климатске промјене с обзиром на неуједначену густину насељености становништва у Републици Српској и БиХ, и пораста укупног броја објеката који се штите. Због тога одбрана од поплава не може више обављати успјешно само пасивним мјерама (у које спада изградња насипа). Искуство је показало да постојеће мјере пасивне заштите повећавају ризик низводно, што указује на потребу за орјентацију на активне мјере, с обезбјеђењем подручја за вишенамјенске акумулације или ретензије. Сврха изградње ових акумулација за вишенамјенско коришћење је добијање енергије из обновљивог извора, прерасподјела великих и малих вода – заштита од поплава, наводњавање, а поред добијања хидроенергија, обезбјеђује се и заштита квалитета вода у маловодним периодима.

Што се тиче негативног утицаја мини хидроелектрана (МХЕ) приликом екстремних догађаја, првенствено поплава и излијевања ријека и водотока услед екстремно високих количина падавина, на подручју Републике Српске нису вршена детаљнија истраживања. У општем смислу, познати су потенцијални негативни утицаји малих хидроелектрана на животну средину приликом њихове изградње и током рада. У складу са смјерницама европског удружења малих хидроелектрана (ESHA, 2009), у зависности од техничких карактеристика, односно типа хидроелектране (акумулациона, проточна- деривациона, реверзибилна), ови утицаји се испољавају у виду промјене хидролошког режима ријечног тока, прекида ријечног континуитета, морфолошких промјена ријечног тока, фрагментацију и деградацију станишта појединих врста и онемогућавање миграција риба. С обзиром на то да су на нашим просторима најчешће заступљене МХЕ проточно-деривационог типа, гдје се турбина (машинска кућа) налази на локацији измјештеној од водотока или акумулације, а вода се вјештачким каналом доводи до турбине и након проласка кроз турбину враћа у водоток, негативни утицаји на животну средину огледа се на дио ријеке између водозахвата и испуста, гдје су као посљедица преусмјеравања дијела воде неизбјежни смањени протоци (еколошки прихватљив проток) у природном кориту ријеке, а у случају да се ради о типу деривационе електране са браном, могући су негативни утицаји на миграције риба и проток седимената.

**Прилог:**

- Један примјерак латиничан,
- два примјерка ћирилична
- CD (WORD 2003)

**МИНИСТАР**

**Сребренка**

**Голић**

24.11.2021

**Име посланика:**

- [Споменка Стевановић](#) [1]

**Сазив:** 10

Република Српска  
Босна и Херцеговина

**Генерални секретар**

Телефон: +387 51 338-104  
Факс: +387 51 301-087

- [Народна скупштина](#)
  - [О Народној скупштини](#)
  - [Сједнице](#)
  - [Обиљежја РС](#)
  - [Сазиви](#)
  - [Кодекс](#)
  - [Пословник](#)
  - [Посланичка питања и одговори](#)
  - [Служба НС РС](#)
- [Акти](#)

---

**Адреса**

Трг јасеновачких жртава 1  
78 000 Бања Лука

- [Устав](#)
- [Усвојени закони](#)
- [Закони у процедури](#)
- [Одлуке](#)
- [Закључци](#)
- [Буџет](#)
- [Остали акти](#)
- [Законодавни поступак](#)
- [Стручна расправа](#)
- [Активности](#)
  - [Активности предсједника](#)
  - [ЕУ активности](#)
  - [Активности радних тијела](#)
  - [Активности службе](#)
  - [Међународна сарадња](#)
  - [Календар активности](#)
  - [Календар рада](#)
- [Галерија](#)
  - [Архива аудио и видео записа](#)
  - [Фото галерија](#)
  - [360 Преглед](#)

---

#### Source

##### URL:

<https://www.narodnaskupstinars.net/?q=ci/%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%9A%D0%B0-%D0%B8-%D0%BE%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8/%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%9B-%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D1%83-%D0%B7%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE-%D1%83%D1%80%D0%B5%D1%92%D0%B5%D1%9A%D0%B5-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%92%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D0%B8-%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%98%D1%83>

#### Links

[1] <https://www.narodnaskupstinars.net/?q=ci/%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0/%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%9B>